

> Retouradres postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Stichting Reclame Code
Postbus 75684
1070 AR AMSTERDAM

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Cluster 1 Bezwaar en Beroep

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX DEN HAAG
T 070 340 58 85
F 070 340 59 84
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
mr. R. Bal
senior beroepsjurist
T 070 340 58 85
r.bal1@minvws.nl

Datum 3 oktober 2016
Betreft Beslissing van de RCC inzake de klacht van A. Wood-de
Haas, dossier 2016/00445, gronden van beroep

Ons kenmerk
DWJZ-1025097

Uw kenmerk
2016 / 00445

Geacht College van Beroep,

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Met uw e-mailbericht van 21 september jl. heeft u mij verzocht om de gronden van mijn beroep, gericht tegen de beslissing van de Reclame Code Commissie (RCC) van 8 september 2016, toe te lichten. Hieronder treft u mijn gronden van beroep aan.

Beslissing RCC van 8 september 2016

De RCC heeft naar aanleiding van een klacht ingediend tegen uitingen op de internetsite www.orgaandonatie.nu (hierna: de uiting) geoordeeld dat met de uiting sprake is van een reclame-uiting, dat de uiting ten aanzien van het begrip 'overlijden' niet voldoende duidelijk is en dat de uiting in strijd is met artikel 5 van de Nederlandse Reclame Code (NRC). De RCC adviseert mij niet meer op een dergelijke wijze reclame te maken. Deze beslissing acht ik om meerdere redenen niet juist.

Gronden van beroep

Orgaandonatie is een emotioneel beladen onderwerp. Het is de taak van de overheid om burgers zo goed mogelijk van informatie hierover te voorzien en de mogelijkheid van registratie in het donorregister te faciliteren. Daartoe staan de overheid diverse middelen ter beschikking. Een van die middelen betreft de internetsite www.orgaandonatie.nu. Het bezoeken van deze internetsite is een eigen keuze van betrokkenen, anders dan bijvoorbeeld bij een commercial op televisie waarvan ongevraagd kennis wordt genomen. De informatie op de internetsite heeft geen aanprijzend karakter, maar behelst informatie over onder meer de wijze van registreren, het inzien van de eigen registratie en de procedure van orgaandonatie. Dergelijke algemene informatie die de overheid in het kader van de uitvoering van haar taken dient te verschaffen, kan niet worden aangemerkt als reclame in de zin van artikel 1 van de NRC. De RCC heeft de uiting niettemin aangemerkt als een aanprijzing van denkbeelden, namelijk het denkbeeld dat het belangrijk is dat zoveel mogelijk mensen zich registreren als orgaan- en weefseldonor. In de uiting wordt het belang van orgaandonatie inderdaad genoemd en uitgelegd. Naar mijn mening leidt dat er echter niet toe dat de uiting als reclame moet worden aangemerkt. Het verhogen van het donoraanbod is een van de doelstellingen van de Wet op de orgaandonatie (WOD;

Kamerstukken II 1991/92, 22 358, nr. 3, blz. 6) en aan het verschaffen van informatie over het onderwerp van orgaandonatie is inherent dat de burger dan ook moet worden geïnformeerd over het belang daarvan. De wijze waarop dit in de uiting wordt gedaan, namelijk slechts door te wijzen op de wachtlijsten en de mogelijke gevolgen bij het niet tijdig beschikbaar komen van een donor, is dermate feitelijk van aard dat dit geenszins als een aanprijzing van een denkbeeld kan worden aangemerkt. Ik ben dan ook van mening dat de RCC ten onrechte de uiting als reclame heeft aangemerkt.

**Directie Wetgeving En
Juridische Zaken**
Cluster 1 Bezwaar en Beroep

Kenmerk
DWJZ-1025097

Voor zover u echter van mening bent dat de uiting wel reclame betreft, wens ik inhoudelijk het volgende aan te voeren.

Naar aanleiding van de klacht en de beslissing van de RCC heb ik de informatie op de internetsite grondig bestudeerd. Daarbij ben ik tot de conclusie gekomen dat deze op twee in de klacht genoemde punten aanpassing behoeft. Het eerste punt betreft het tijdstip van raadpleging van het donorregister. De vermelding in de uiting dat de arts het register raadpleegt na overlijden, is niet onjuist maar kan wel als onvolledig worden beschouwd. Een arts mag het donorregister namelijk ook reeds raadplegen als er een gerede kans bestaat dat een persoon binnen afzienbare tijd zal overlijden (artikel 20, eerste lid, van de WOD). Het tweede punt betreft het tijdstip waarop familieleden om vervangende toestemming kan worden gevraagd. De vermelding in de uiting dat dit na overlijden geschiedt, is wel degelijk juist (artikel 20, derde lid, van de WOD). Echter, bij voorzienbaar overlijden mag wel al voor het overlijden contact worden gelegd met de familieleden om hen over de mogelijkheid van orgaandonatie te informeren (artikel 20, tweede lid, van de WOD). Ik kan mij voorstellen dat op dit punt enige verwarring is ontstaan. Op beide punten heb ik de informatie op de internetsite dan ook inmiddels aangepast.

Ik ben echter van mening dat de RCC ten onrechte tot het oordeel is gekomen dat ter zake van het begrip 'overlijden' de uiting dermate onduidelijk is dat het vertrouwen van de burger in reclame is geschaad en de uiting om die reden in strijd is met artikel 5 van de NRC. Daartoe wens ik het volgende aan te voeren.

De WOD schrijft uitdrukkelijk voor dat voordat een orgaan wordt verwijderd, de dood moet zijn vastgesteld door een arts. De vaststelling van de dood geschiedt aan de hand van de volgens de laatste stand van de wetenschap geldende methoden en criteria (artikel 14 van de WOD). Voor het vaststellen van de hersendood zijn deze methoden en criteria neergelegd in het Hersendoodprotocol dat recent nog is aangepast conform een advies van de Gezondheidsraad (Stb. 2016, 170). Het protocol schrijft verschillende testen voor. Als deze testen een afwezige hersenfunctie bevestigen, is in de medische wetenschap algemeen aanvaard dat een persoon dood is.

In de uiting is niet gedetailleerd uiteengezet hoe in het kader van een (mogelijke) donatieprocedure de dood van de betrokkene wordt vastgesteld. Bij het opzetten van de internetsite is met het oog op de leesbaarheid en toegankelijkheid van de informatie ervoor gekozen om bepaalde onderwerpen te belichten en voor het overige door te verwijzen naar de Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS) door vermelding van haar contactgegevens en een link naar haar internetsite. Op de internetsite van de NTS wordt uitvoerig ingegaan op donatie na hersendood waarbij wordt verwezen naar het Hersendoodprotocol. Ik ben dan ook van mening dat met de in de uiting opgenomen doorverwijzing wel degelijk voldoende

informatie beschikbaar was over het begrip 'overlijden'. Naar mijn mening heeft de RCC aan het enkele ontbreken van een specifieke vermelding dat voor meer informatie over het begrip 'overlijden' de internetsite van de NTS moet worden geraadpleegd, ten onrechte het oordeel verbonden dat daarmee artikel 5 van de NRC is geschonden. Daarbij geldt dat de verwarring bij klagster over het begrip 'overlijden' niet zozeer ingegeven lijkt te zijn door het ontbreken van (een toegang tot) duidelijke informatie daarover, maar door haar opvatting over het verschil tussen doodverklaren en werkelijk dood zijn.

**Directie Wetgeving En
Juridische Zaken**
Cluster 1 Bezwaar en Beroep

Kenmerk
DWJZ-1025097

Conclusie

Gelet op het vorenstaande verzoek ik u het beroep gegrond te verklaren en doende hetgeen de RCC had moeten doen, het bezwaar van klagster niet-ontvankelijk te verklaren dan wel ongegrond onder bevestiging van de afwijzing van de klacht door de voorzitter.

Hoogachtend,
de Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de directeur Wetgeving en Juridische Zaken

mr. M.M. den Boer